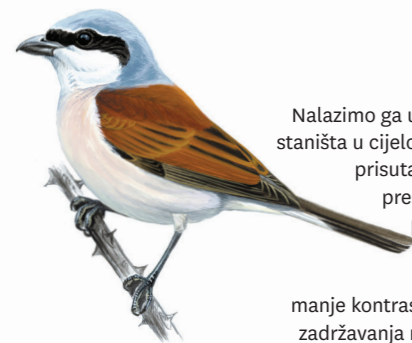

Siva vrana *Corvus cornix*

Odlikuje se visokim stupnjem inteligencije te iskorištava različite pogodnosti gradskog života. Tijekom lipnja, kada većina mladih napušta gnijezda, roditeljski parovi znaju biti agresivni te mogu napasti ljude i druge životinje. Najbolje je u takvim slučajevima ne uznemiravati ptice i brzo se udaljiti s mjesta događaja.

Leglo: 3 – 6 jaja, Inkubacija: 18 – 19 dana, Napuštanje gnijezda: 28 – 38 dana, Dužina: 45 – 47 cm, Raspon krila: 93 – 104 cm, Težina: 370 – 570 g

Rusi svračak *Lanius collurio*

Nalazimo ga u različitim tipovima otvorenih staništa u cijeloj Hrvatskoj, dok je u priobalju prisutan i u gradovima. Neobičnih je prehrambenih navika - svoj plijen poput beskralježnjaka, manjih sisavaca ili guštera često nabada na trnje. Ženka je manje kontrastno obojena, a uočljiv je zbog zadržavanja na vrhovima grmova i stabala.

Leglo: 3 – 7 jaja, Inkubacija: 12 – 16 dana, Napuštanje gnijezda: 14 – 15 dana, Dužina: 17 cm, Raspon krila: 24 – 27 cm, Težina: 25 – 35 g

Češljugar *Carduelis carduelis*

Neka od regionalnih imena za ovu pticu su grdelin, štiglec i staglin, ovisno u kojem dijelu Hrvatske živate. Vrlo je poznata vrsta jer se nažalost još uvijek ilegalno hvata i zbog melodičnog pjeva drži u kretkama. Hrani se sjemenkama, često zeljastih biljaka poput češljugovine po kojoj je i dobio ime.

Leglo: 4 – 6 jaja, Inkubacija: 11 – 14 dana, Napuštanje gnijezda: 13 – 18 dana, Dužina: 12 cm, Raspon krila: 21 – 25,5 cm, Težina: 14 – 19 g

Palčić *Troglodytes troglodytes*

Ova sićušna smeđa ptica u našim gradskim sredinama najčešće boravi tijekom jeseni i zime. S obzirom na svoju veličinu iznenađujuće je glasan. Pjev mu je ugodnih tonova dok je zov grub i čegrtav. Zadržava se u nižem raslinju i ne opaža baš često. Ukoliko ga uspijete dobro vidjeti, osim po veličini, prepoznat ćete ga i po vrlo kratkom repu koji drži okomito (prema gore).

Leglo: 5 – 8 jaja, Inkubacija: 16 dana, Napuštanje gnijezda: 14 – 19 dana, Dužina: 9 – 10 cm, Raspon krila: 13 – 17 cm, Težina: 7 – 12 g

Crnokapa grmuša *Sylvia atricapilla*

Karakteristična kapa čini je relativno lako prepoznatljivom vrstom, no zbog skrovitih je životnih navika (grmuša!) teže uočljiva. Zahvaljujući glasnom pjevu, tonova nalik flauti, lako je možemo otkriti u našem vrtu. U priobalju je prisutna i zimi te tada može biti uočljivija jer se ptice znaju okupljati na grmlju i nižim stablima kako bi se hranile bobicama.

Leglo: 4 – 6 jaja, Inkubacija: 11 – 12 dana, Napuštanje gnijezda: 10 – 14 dana, Dužina: 13 cm, Raspon krila: 20 – 23 cm, Težina: 16 – 25 g

Galeb klaukavac *Larus michahellis*

Najpoznatiji je galeb u Hrvatskoj i možemo ga pronaći na vrlo raznolikim staništima, od morske pučine pa sve do kontinentalnih područja gdje se u velikom broju prehranjuje na smetlištima. U obalnim se gradovima posljednjih desetljeća počeo i gnijezditi. Mlade ptice kroz niz mitarenja tijekom 3-4 godine prolaze postepen prijelaz od smeđe-sivih tonova k bijelo-sivom obojenju odraslih jedinki.

Leglo: 2 – 3 jaja, Inkubacija: 27 – 31 dana, Napuštanje gnijezda: 35 – 40 dana, Dužina: 59 – 67 cm, Raspon krila: 140 – 158 cm, Težina: 800 – 1.500 g

Crna čiopa *Apus apus*

Čiophe su istinske ptice zraka koje u letu mogu čak i spavati. Noge su im jako kratke pa ih ne vidimo na tlu ili na granama i žicama. Bučna jata crnih čiopa nadlijeću gradske ulice od sredine travnja do početka kolovoza. Letnim obrisom i načinom života podsjećaju na lastavice, no najbliži srodnici su im kolibrići.

Leglo: 2 – 3 jaja, Inkubacija: 16 – 27 dana, Napuštanje gnijezda: 37 – 56 dana, Dužina: 16 – 17 cm, Raspon krila: 42 – 48 cm, Težina: 31 – 56 g

Svraka *Pica pica*

Lako je prepoznatljiva zbog izrazito dugog repa te crno-bijelog perja s metalik odsjajem. Češća je u kontinentalnoj Hrvatskoj i sklonija životu u predgrađu. Zbog kratkih krila njezin je let vrlo prepoznatljiv i drugačiji od srodnih vrsta poput sive vrane (*Corvus cornix*), gačca (*Corvus frugilegus*) i čavke (*Corvus monedula*), koje također nalazimo u gradovima.

Leglo: 5 – 7 jaja, Inkubacija: 21 – 22 dana, Napuštanje gnijezda: 24 – 30 dana, Životni vijek: do 21 godinu, Dužina: 44 – 46 cm, Raspon krila: 52 – 60 cm, Težina: 180 – 270 g

Gugutka *Streptopelia decaocto*

U narodu poznata i pod nazivom grlica, iako se on službeno odnosi na srodnu vrstu (*Streptopelia turtur*) koja ne obitava u naseljima. Danas je uobičajena u gradovima širom Hrvatske, no najveći je dio Europe, pa tako i Hrvatsku naselila tijekom 20. stoljeća. Glasa se prigušenim, trosložnim zovom hu-hu-hu, koji manje iskusni poznavatelji ptica mogu zamijeniti s glasanjem kukavice ili neke od sova.

Leglo: 1 – 2 jaja, Inkubacija: 14 – 18 dana, Napuštanje gnijezda: 18 – 23 dana, Dužina: 31 – 33 cm, Raspon krila: 47 – 55 cm, Težina: 170 – 240 g

PTICE NAŠIH GRADOVA

Ptice su, uz ljude i kućne ljubimce, najupadljiviji gradski stanovnici. Dok pojedine vrste nalazimo u parkovima i vrtovima, druge vidimo na kućama i zgradama. Naši su gradovi prepuni ptica, a koje ćete u njima pronaći ovisi i o klimatskim prilikama. Najizraženije razlike u sastavu ptica su između gradova s mediteranskom i kontinentalnom klimom. Pozivamo vas da se u češće osvrnete na njih i upoznate raznolikost ptičjeg svijeta!

Udruga Biom nevladina je organizacija za očuvanje bioraznolikosti, zaštitu divljih vrsta i staništa.
www.biom.hr

Ilustracije: Mike Langman
(RSPB-images.com)

BIOM
UDRUGA / ASSOCIATION

HEIDELBERGCEMENT

Vjetruša *Falco tinnunculus*

Spada u manje ptice grabljivice, a ženka je nešto krupnija od mužjaka. Prilikom lova često treperi – brzo maše krilima kako bi se održala na istom mjestu. Kukce i sitne kralježnjake lovi na tlu, a rjeđe u letu. Ne gradi gnijezda već koristi napuštena gnijezda drugih ptica ili gnijezdi na policama litica, zgrada i mostova.

Leglo: 3 – 6 jaja, Inkubacija: 27 – 29 dana, Napuštanje gnijezda: 27 – 32 dana, Dužina: 32 – 35 cm, Raspon krila: 71 – 80 cm, Težina: 156 – 252 g

Brgljaz *Sitta europaea*

Ova dugokljuna pjevica većinom je prisutna u našim kontinentalnim gradovima. Vrlo je spretna te po okomitim deblima može puzati poput djetlića, no za razliku od njega može hodati i glavom prema dolje. Gnijezdi u dupljama koje pronade, a ukoliko mu je otvor prevelik, zazidaće ga blatom. Hrani se kukcima koje nalazi u pukotinama kore stabala, ali i sjemenjem pa zimi dolazi na hranilice

Leglo: 6 – 11 jaja, Inkubacija: 13 – 18 dana, Napuštanje gnijezda: 23 – 26 dana, Dužina: 14 cm, Raspon krila: 22,5 – 27 cm, Težina: 21 – 26 g

Kos *Turdus merula*

Često boravi na tlu u potrazi za različitim beskralježnjacima, poput gujavica i ličinki kukaca, a tijekom hladnijih mjeseci često uzima i bobice. Pjev je dosta glasan, ugodnih flautastih tonova i može ga se čuti još prije svitanja.

Prema boji kljuna možemo odrediti starost - mlade ptice imaju tamne kljunove, dok kod odraslih jedinki oni su žutih i narančastih tonova.

Leglo: 3 – 5 jaja, Inkubacija: 12 – 14 dana, Napuštanje gnijezda: prosječno 14 dana, Dužina: 24 – 25 cm, Raspon krila: 34 – 38,5 cm, Težina: 80 – 125 g

Crvenača *Erithacus rubecula*

Ovu malu pticu prepoznatljivo narančastih prsa viđamo u parkovima, dvorištima i šumarcima tijekom cijele godine. Brojniji je tijekom hladnijih mjeseci, osobito u primorju kada pristižu ptice sa sjevera. Nije društven i zadržava teritorijalno ponašanje kroz cijelu godinu. Ima melodičan pjev visokih tonova koji se u gradovima najčešće čuje tijekom jeseni, čak i noću.

Leglo: 4 – 6 jaja, Inkubacija: 14 dana, Napuštanje gnijezda: 10 – 18 dana, Životni vijek: do 8 godina, Dužina: 14 cm, Raspon krila: 20 – 22 cm, Težina: 14 – 21 g

Plavetna sjenica *Cyanistes caeruleus*

Naseljava čitavu Hrvatsku, no u gradovima Dalmacije najčešće samo tijekom selidbe i zimovanja. Snažne noge omogućuju joj akrobatske sposobnosti pa je možemo vidjeti kako na granama visi naglavačke. Van sezone gniježdenja redovito se udružuje u jata, često i s drugim vrstama sjenica, dok pretražuju krošnje u potrazi za kukcima i njihovim ličinkama.

Leglo: 7 – 13 jaja, Inkubacija: 14 dana, Napuštanje gnijezda: 16 – 22 dana, Dužina: 11,5 cm, Raspon krila: 17,5 – 20 cm, Težina: 9,5 – 12,5 g

Vrabac *Passer domesticus*

Već je stoljećima vezan uz čovjeka te se zahvaljujući tome danas proširio na sve kontinente osim Antarktike. Hrani se sjemenjem, plodovima i kukcima, a od čovjeka rado prihvaća kruh i slične namirnice. Druževan je tijekom cijele godine, a životni vijek najčešće provodi u krugu od nekoliko kilometara.

Leglo: 3 – 5 jaja, Inkubacija: 11 – 14 dana, Napuštanje gnijezda: 11 – 19 dana, Životni vijek: do 12 godina, Dužina: 14 – 15 cm, Raspon krila: 21 – 25,5 cm, Težina: 24 – 38 g

Lastavica *Hirundo rustica*

Uglavnom je viđamo u letu, a od srodnih se vrsta, poput piljka (*Delichon urbica*), razlikuje izduženim repnim zastavicama te jarko crvenim licem i grlom. Gnijezdo smješta na različite objekte poput kuća, garaža i mostova. Tijekom kasnog ljeta i jeseni brojna preletnička jata preko naše zemlje odlaze na zimovanje u Afriku.

Leglo: 4 – 5 jaja, Inkubacija: 11 – 19 dana, Napuštanje gnijezda: 18 – 23 dana, Dužina: 17 – 19 cm, Raspon krila: 32 – 34,5 cm, Težina: 16 – 22 g

Velika sjenica *Parus major*

Ako u svom vrtu postavite kućicu za ptice, najvjerojatnije će ju zauzeti par velikih sjenica za svoje brojno leglo (do čak 14 ptića!). Česta je u cijeloj Hrvatskoj i uglavnom je viđamo dok u potrazi za kukcima i njihovim ličinkama pretražuje krošnje stabala i grmova. Rijetko se zadržava na tlu, a tijekom hladnih mjeseci više jede plodove i sjemenke.

Leglo: 6 – 11 jaja, Inkubacija: 12 – 15 dana, Napuštanje gnijezda: 16 – 22 dana, Dužina: 14 cm, Raspon krila: 22,5 – 25,5 cm, Težina: 14 – 22 g

Zeba *Fringilla coelebs*

Gnijezdi u svim tipovima šuma, ali i u parkovima, većim vrtovima i voćnjacima. Jede sjemenke, a mlade hrani kukcima i njihovim ličinkama. Izvan sezone gniježdenja tvori jata i tada boravi na otvorenijim staništima poput poljoprivrednih površina. Na tlu hoda (ne skakuće poput vrapca), a prepoznatljiva je i po bijelim prugama na krilima.

Leglo: 4 – 5 jaja, Inkubacija: 11 – 14 dana, Napuštanje gnijezda: 13 – 14 dana, Dužina: 14,5 cm, Raspon krila: 24,5 – 28 cm, Težina: 18 – 29 g

Čvorak *Sturnus vulgaris*

Ova vrlo društvena ptica veći dio godine živi u jatima koja ponekad broje nekoliko stotina tisuća ptica. Gnijezdi u šupljinama na građevinama ili u dupljama stabala. Za vrijeme gniježdenja ima izražen ljubičasto-zeleni odsjaj na crnom perju. Pjev mu obiluje imitacijama glasanja drugih ptica, primjerice vrapca, svrake i sive vrane.

Leglo: 3 – 8 jaja, Inkubacija: 11 – 15 dana, Napuštanje gnijezda: 21 dan, Životni vijek: do 22 godine, Dužina: 21,5 cm, Raspon krila: 37 – 42 cm, Težina: 60 – 90 g

ženka

Mrka crvenrepka *Phoenicurus ochruros*

Izvorno vrsta stjenovitih područja, danas se uspješno prilagodila i životu u gradovima. Prepoznatljiva je po crvenom repu kojim često treperi, a upadljiva je jer često slijeće na istaknute položaje poput žica ili krovova kuća. Lovi kukce, a u hladnim mjesecima jede i bobice. U naše mediteranske gradove dolazi samo tijekom zimovanja i selidbe.

Leglo: 4 – 6 jaja, Inkubacija: 13 – 17 dana, Napuštanje gnijezda: 12 – 19 dana, Dužina: 14,5 cm, Raspon krila: 23 – 26 cm, Težina: 13 – 19 g

mužjak

Golub grivnjaš *Columba palumbus*

Najveća je od tri vrste golubova koje obitavaju u Hrvatskoj. Šumska je vrsta i tek se u novije vrijeme proširio u gradske parkove i vrtove. Najčešće boravi na drveću na kojem savija i gnijezdo. Srodni divlji (gradski) golub (*Columba livia*) uobičajeno boravi na zgradama i drugim građevinama jer je izvorno ptica stijena. Golub grivnjaš priobalne gradove posjećuje uglavnom tijekom jeseni i zime, no najčešće boravi van naselja.

Leglo: 1 – 2 jaja, Inkubacija: 17 dana, Napuštanje gnijezda: 33 – 34 dana, Dužina: 40 – 42 cm, Raspon krila: 75 – 80 cm, Težina: 284 – 614 g

